

FİKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr-u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

K. Atatürk

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Ali Şahin
Betül Utcu
Hilâl Kökdemir Kalaycı
İsmail İğdeli
Mehmet Ali Keskinılıç
Melis Özşahin
Rafiye Öztürk
Şehnaz Orhan

Sizden gelenler

Rafiye Öztürk
Ali Şahin
Önder Koç

Editörlerimiz

Merve Kakıcı
Özgür Aktaş
Firdevs İzgören

Kapak İllustrasyon

Büşra Karaca

Tasarım

Sıla Ergün
Ekin Çinici

Sesli Dergi

Sılanaz Kalender

İletişim

Büşra Ayrancıoğlu

Dijital Medya

Ekin Çinici
Büşra Ayrancıoğlu

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

85.Sayı

Ağustos/2026

fikirperverdergi.com

▶ Fikirperver Dergi

📷 🐦 fikirperverdergi
fikirperverdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

▶ Geleceğimiz Kitapta

📷 🐦 @gelecegimizkitapta

EDİTÖR MASASINDAN

Merhaba sevgili okur,

Bu ay Fikirperver’de “İyi Ki” dedik:

İyi ki tanıdığımız insanlar, iyi ki verdiğimiz kararlar, iyi ki cesaret ettiğimiz yollar... Hatta bazen iyi ki yaşadığımız kırgınlıklar, iyi ki geride bıraktığımız şeyler.

Her “iyi ki”nin ardında başka bir hikâye var. Kimi zaman bir insan, kimi zaman bir rastlantı kimi zaman dünyamızı değiştiren bir vazgeçiş...

Elbette henüz söylemediğimiz “iyi ki”lerimiz de var.

Biraz oturup düşünmek hiç fena olmaz mesela: Bize iyi gelenleri, bizi büyütenleri, yolumuzu değiştirenleri ve bugün olduğumuz kişiye dönüştürmemizi sağlayan her şeyi... İki kelime anlatabilir bazen tüm hikâyeyi...

Sen de bizim iyi ki’lerimizden birisin sevgili okur.

Keyifli okumalar...

Merve.

KAPAĞIN HİKAYESİ

Uzun süredir ortalarda yoktu. Çoktandır kullanılmayan rafın en ücra yerindeki kitap gibi yerinden çıktığında, üzerinde birikmiş tozlardan muzdaripti. Tozlarını silkeledi, bugün önemli bir gündü. Birinin doğum günüydü. Başka zaman ihtiyaç duyulmayan sözcük, bugün birçok kişinin dudaklarından süzülecek, ardından defalarca o şanslı kişinin kulaklarına gelecekti. İyi ki...

Diğer günler onu kullanmayıp bir kenara atmamıza rağmen ve çoğu zaman içini boşlatarak bir alışkanlığa çevirmemize rağmen hâlâ birçok anlam ve his yüklü olmaya devam ediyordu. Bir gün kaybolup gitmemek uğruna. Kelimelerin de bir sonu olabildiğinin bilinciyle...

Ben bu sefer onu çizdim, iyi ki'yi. Doğum günlerinde de değil, her zaman kullanılabilmesi ümidiyle çizdim. Keşkelerimizi, pişmanlıklarımızı artık zihnimizde hapis ederek kendi hayatımızı da bir zindana çevirmeyelim diye çizdim. Çünkü kelimelerin gücü sanıldığından çok daha fazla; tıpkı resimdeki küçük bir mumun bir kadının hayatındaki tüm güzel anıları ve iyi ki'lerini aydınlatması gibi, birine söylenen "iyi ki" o an bütün bir dünyayı aydınlatabilir. Belki bir çizim, biz iyi kiler yerine keşkelere yer açarken ve iyi kileri görmezden gelirken bize bir tavsiyede bulunabilir.

Dil kuralları der ki, bazen üç noktanın görevi bitmemiş cümleleri ifade eder; ama bana göre "iyi ki"nin sonuna gelen üç nokta ise sanki bir bitmişlik, tamamlanmışlık hissini verir.

Ben de bu çizimle bir klişeye uymuş oldum. Ayın konusu olan "iyi ki" ile kapak çizimi yapmaktı görevim. Ben de tıpkı her zaman yaptığımız gibi onu bir doğum günü metaforu ile kullandım ama bu sefer doğum günlerini değil, tüm güzel anıları aydınlatan bir kelimeye dönüştü. İyi kiler herkesin dilinde, her an olmalı. Bu ümitte çizdim.

Büşra Karaca

İyi ki..

Bazı insanlara çok yakışıyor iyi ki varsın cümlesi. En kıymetli duygu olgunluğu.. İyi ki hayatımdasın diyebilmek. Gayret, emek göstermek. İyi ki tanımışım seni. Çaba muntazam. Duymak da aynı şekilde mutlu ediyor. Arttırılması gereken cümle.

Herkesin Dünya'ya geliş amacı farklı. Herkes birbirine bir anlamda muhtaç. Toplumsal normlar var. Tek değil insanoğlu. Tek yaşamaya elverişli de değil. Birbirimize iyi gelmeliyiz. En azından kimse kimseye zarar vermemeli. Ast üst yok doğada. Amaç fayda sağlamak. En azından zarar vermemek... Oksijen israfı olmamalı kişi. Hayat yeterince zor. İnsanlar kolaylaştırmalı. En verimli geçen zamanlarda kimse kimseyi zorlamamalı.

En kıdemli merhale insan ilişkisi.. Fikirde mânâ aramak ve o hissiyatı bulabilmek mühim. İyi ki.. Hikmet toprakta. Öğreti için yol gidebilmek birbirine yol açabilmek ve bazen de beraber yol alabilmek gerek.

Gayret temayülü lazım. Biçim geçici biraz ilham kaynağı bulmalı insan.. Canlılar en güzel öğreti.. Sahte öğreti yok doğada. Körelten duygulardan kaçılabilir insan. Başkasını oyalamadan dürüst olabilir.

Melanie Klein'in 'Haset ve Şükran ' kitabında:

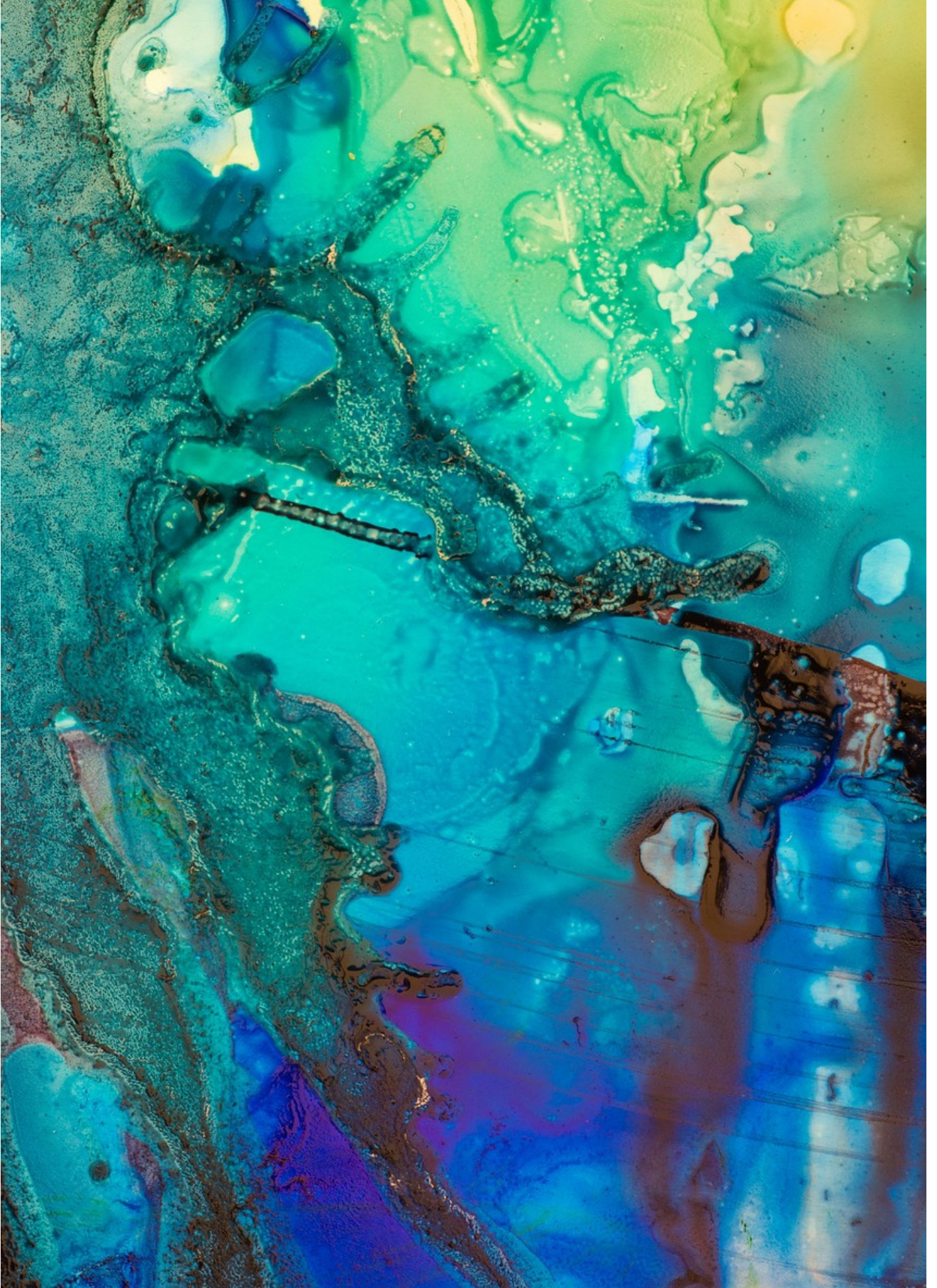
Hepimiz fark etmişizdir: Bazı şükran davranışları aslında sevgi yetisinin değil, suçluluk duygularının ürünüdür. Böyle suçluluk duygularıyla gerçekten köklü bir şükran arasındaki ayrımın önemli olduğuna inanıyorum. Ama bu, en içten şükran duygularına bile hiçbir suçluluk ögesinin karışmadığı anlamına da gelmez.

“Haset, hiç kuşkusuz en büyük günahtır; çünkü bütün günahlar sadece bir erdeme karşı günah işler, oysa haset her türlü erdeme ve bütün iyiliklere karşıdır.” Chaucer da Vaizin Öyküsü.

Velhasıl hayata küsmek yerine onunla savaşımadan yaşamla ilgili fırsatı değerlendirilebilirse insan hırslanmadan mutlu olabilir.

Betül Utcu

Binbir Keşkenin Gölgesindeki Değer: İyi ki

Dön bak etrafına, çek sor insanlara, “Senin en büyük keşken ne?” diye... Elbet bir yanıt alırsın. Eminim o hüsrana dolu iç çekişleri fark eder, hatta kendini bile o sızının ortağı olmuş halde bulursun. Çünkü doğruya doğru, yaşamının en başındaki ve en sonundaki insanların tek bir ortak yanı var: Çoğu, hayat gemisinin dümenini yaşadıklarından çok yaşamadıklarına çevirip durdu. Ve anlık duygularını, avuçlarındaki mutlulukları, o nadide "iyi ki"lerini "keşke"lerine meze ederek kendi zamanlarında dondurdu.

Tıpkı yıllar önce söylenmemiş o tek cümle, bugün her zamanki çay saatinde masasındaki sandalye eksikliğini görünce aniden boğazına düğümlenmesi gibi... Ya da bir zamanlar sevmediğin kokunun, rüzgârlı bir günde burnuna dolması, ciğerlerini sıkıştırarak "aslında seviyordun beni, sadece itiraf etmedin" dercesine kendini hatırlatması gibi.

Keşkeler geri alınmaz. Fakat "iyi ki"ler, biraz çabayla hâlâ avuçlarda tutulabilir; yolunu daha çiçekli, daha adımlanabilir kılabılır. Fırtına koptuğunda güvertede her şey savrulurken, o "iyi ki"ler bir dalgakıran olur. Belki hırçın dalgaları tamamen durduramaz ama ruhunun paramparça olmasını engeller. Dinen fırtınanın ardından güvertede sağlam kalanlar, aslında bizi biz yapan yegâne hazinelerdir.

Şimdi dön ve onu sor birine: “İyi ki'lerini say bana!” de. Sayamaz. Ya o kadar çoktur ki nereden başlayacağını bilemez, gözleri dalarak susar; ya da az da olsa vardır ama hayatın o sağır edici hengâmesinde kıymetini bilmiyordur. Çoğu insan, o sığınağı ancak kaybettiğinde anlar ve geriye dönüp o da aynı hüsrana mırıldanır: “Keşke!”

Oysa bazı keşkeler, diğer keşkeleri kamçılar. Gölgeleyen "iyi ki"ler, gün gelir umutsuzca aranan öznelerle dönüşür. İşte tam o karanlık kırılma noktasında insan, bir başkasının hayatında "iyi ki" olmanın kendi geçmiş "keşke"lerini iyileştirebileceği umuduna tutunur. Bazen gerçekten işe yaradığı da görülür. Çarpışan iki pişmanlık, an gelir sıcacık, ortak bir sığınağa döner. Kesişen gözlerin birindeki keşkeleri, diğerindeki "iyi ki geldin, iyi ki'm oldun" ısıltısı dengeler. Ve omuzlardaki görünmez ağırlıklar azalır.

Şimdi dön ve bir daha bak etrafına. Yaşam gemisi son limana yanaşmadan önce... Bugün hangi “keşke”nin karanlık gölgesinden çıkıp, yarına başka birinin kalbinde yeşerecek bir “iyi ki” bırakacaksın?

Değmez mi?

Zihninin odağını biraz da keşkeleri öteleyip, "iyi ki"lerinin odağına çevir.

Bununla da kalma, herkesle onları paylaş mutluluk gibi; çünkü onlar da ancak paylaştıkça yayılabilir. Belki birkaç insan daha sayende keşkelerinin hüznünden sıyrılabilir.

Melis Özşahin

HANİ OLMAZ YA! OLSUN.

Dünya telaşelerini bıraksak kenara,
Ufka doğru oturup seyre dalsak zaman da,
Hani olmaz ya,
Olsun...

Çocukluğumdaki gibi sen anlatsan ben dinlesem babam,
Hayat üzerine konuşsak,
Yaşanmışlıklar üzerine konuşsak,
Hayaller kursak,
Hani olmaz ya,
Olsun.

Üç yıldır seninle konuşmak için biriktirdiklerimi konuşsak,
Bilgeliğinin ışığında aydınlansam,
Hani olmaz ya,
Olsun...

Senden sonra çok şey değişti,
Daha güçlü oldum be babam,
Kendimi kendime yaslamayı öğrendim,
Bir iki can dost var varlığına şükrettiğim,
Senin kadar olmasa da ,
Sensizlikte desteklerini hissettiğim...
Varlıkları o kadar kıymetli ki,
Senin gibi gözlerimden anlayanlarım,
Gece kaç olursa olsun konuşabildiklerim,
İyi kilerim...
Hani olmaz ya,
Olsun,

Çıkıp gelsen bir gün...
İyi kilerime selam ve sevgiyle...

Rafiye Öztürk

Salgın

Yanaklarımı kesen soğuk, sabaha karşı iyiden iyiye ayaza dönmüş, kar sessizce kendini toprakla buluşturmaya başlamıştı. Kasabanın dinginliği gibiydi, itiş kakış olamayan halleri gibiydi, pek ses olmayan, sakin, yorgun ama ahenkli hali gibiydi, karın yere inişi. Yokuş aşağı sanki gündüzmüşçesine, sakince evime doğru yürürken; kapalı perdelerin, bazılarının boyaları dökülmüş kerpiç evlerin, sobaları sessizce tüten odaların görüntüsü sıralanıyordu önümde. Arkasındaki horultular, mırıltılar, iç çekişler, abdest almaya hazır bekleyen çeşme şırıltıları da kulağıma geliyordu azar azar.

“Yetiş Kadriye ebe” dediklerinden bu yana ter, kan, sıcak sular, taburede iki büküm eğilmeler, ıkın diye bağrımalar ve çığlıklar içinde sekiz saate yakın bir zaman geçmiş; sabahın daha yüzünü göstermediği, siyah iplikle beyaz ipliğin henüz ayrılmaya başladığı saatlerde yürürken, ne kadar yorgun olduğumu, sızlayan ayaklarım hatırlatmıştı bana. Bu soğukların yüzümü sert bir kayışa çevirmemesini, kendi kendime yaptığım iksirlere bağladığım için de pek bir seviniyordum doğrusu. Ne olacak canım; zeytinyağıyla balı karıştır, sür yedirerek, kaymak gibi olsun yüzün. Hepsi bu kadar...

Kendi ördüğüm şala iyice sarındım. Kar hızını iyice arttırmış soğuk, vücudumu kesse bile, yürüyüşümü hiç yavaşlatmadan, yan yana sıralanmış küçük evlerin yanından, Arnavut taşlarıyla kaplı kaldırımlardan geçerken, sabaha karşı doğurttuğum çocuğun ağlaması geldi kulaklarıma.

“Gözünüz aydın kızınız ömürlü olsun” dediydim de kocanın suratı asıldı, utanmasa bana bağracaktı neredeyse.

“Bir oğlan doğurtmadın be ebe abla...”

Tövbeee...ben Allah mıyım haşaaa... Delinin zoruna bak.

“Ne diktin kadına gözlerini” diye fısıltıyla kocasını uyaran kaynananın, bana hediye ettiği basma örtülerle, küçük altını da alıp evlerinden koşarcasına çıktım.

Kendi çığlığımla cıvılcıplak dünyaya gözlerini aç, bu alemden giderken, gene çıplak gene savunmasız, bu sefer başkalarının bağrıışları ve ağlamalarıyla gözlerini kapa. Poposuna vurup ağlatmaya çalıştıklarım da çokta olsa, “Yetiş ölüyor Kadriye ebe” diyenlerde azımsanmayacak kadar çoktu. Tansiyon aletim, pamuklarım, makasım, basmalardan kestiğim bezlerimle her yerde bana eşlik eden çantam; bebek yıkamamı da gördü, ölü yıkamamı da gördü yıllarca. Defterimin dili olsa da çantamın gördüklerini çoğu zaman ağlaya ağlaya anlatsa.

“Çok güzel cildin, yüzün ebe abla” dediklerinde pek bir hoşuma giderdi önceleri. Raşit'im henüz beni bırakmamışken, evim de yatağında hep sıcacıkken, yetim öksüz kalmamışken, henüz onun kalbi hiç durmamışken, hatta hızlı hızlı atarken...Şimdilerde ise, güzelliğimin kaynağını; kocalarından gizli saklı fısıltılar ve merak halinde soruyorlardı... Kaynağı bulduklarında; ucuna tıpa mı takacaklar daha da bana yaramasın diye, yoksa şükür mü edecekler o da çok belli değildi aslında...sahipli ama yetinemeyen kadınlar, analar, karılar...

“Nerde bu işin sırrı ha... bu kadar güzel olmanın... Söyleyiver hele...”

Onlara göre sırlı, dünyaya gelene sanki nefes üfleyen ben; biraz zeytinyağı biraz bal desem, inanmayan gözleri ve sözleri yüzümde, dik ve uzun vücudumda, basmamdan çıkan saçlarımda dolaşıp, sofaların, odaların kapılarını, adam kalabalıklarına kapatıp hızlıca uğurlarlardı gene beni.

Ezan sesi arşa doğru yükseldiğinde girebildim eve. Bir ara bebeği yıkamaya gideceğimi düşünerek huzurla tam kapadım gözlerimi derken, kapı çıkacak gibi gümlmeye başladı.

“Ebe abla, Kadir'in karı düşüvermiş merdivenlerden...koş yardım et...”

Bebeğin yıkamasına giderim derken, kolları mor içinde kalmış Hatice'nin bedenini yıkamak alnıma yazılmış meğer. Helvalar kavrulurken, örtüler çekiştirilirken, ağıtlar yakılırken sabaha karşı merdivenlerden düşen, Hatice'nin morluklarla dolu vücudu gözümün önünden gitmiyordu. Suları akıtırken, kelime-i şahadet getirirken bütün morluklarına ellerimi sürdüm. Çiğ beyaz vücudunda nasıl da eğreti durmuşlardı. Ona ait değil gibi, kolları bacakları onları hiç tanımıyor gibiydi. Hatice'nin üzerinde duramayacak, taşınamayacak kadar ağırlık yapıyorlar gibi... Silmek istedim, kapatmak istedim, hatta ölmüş olsa bile halen acıdığını varsaydığım yerlerinden öpmek istedim... Anne gibi...çocuğum olmuş gibi...

Anasına çitlatıverdim daha önce de yeşile dönmüş morlukların da vücudunda varlığını. Sözüm uçtu gitti, mevlit okuyan hoca-ya fısıldandı, adamların topladığı odaya uçtu, derken helva kokulu mutfağa ve sonunda birkaç mahallede kuş sürülerine, hep benim bu sözlerimle kanat çırpacak olanlara kadar gitti.

“Önceden de varmış morluklar dedi ebe abla... tövbeee...”

Kadın günlerinde bu sözler içildi, pasta kremaları bu lakırdılarla çırpıldı, hatta gürültülü konuşan kahvenin adamları, kahvele-rini bunlarla höpürdetip, tavla zarlarını atarken hile yapmayı bile unuttur hale geldi.

Anlayamadığım ayazdan da sert rüzgâr beni üşütürken, -hatta neden sadece kendimin üşüdüğünü anlayamamışken- muhtarın çağrısıyla kahvede buldum kendimi. Sabah çayını tam demli istemiş, karısıyla para kavgası yapmış, haylaz – eşek kadar oğlu-nun- pineklemesine öfkelenmiş muhtarın, boş vakitlerini nutuk atmayla değerlendirme keyfini uzun uzun dinledim bende.

Yeleğinden patladı patlayacak düğmeleri ile gerinirken ve sözlerinin başına da seslenirken, eeeey koymayı ihmal etmemesini dinledim sabırla.

“Eeeey kasaba ahalisi; huzurumuzun, aile bağlarımızın ve mahremiyetimizin önemi şey edildi de” derken sözler adeta benim kolum bacağıma, hatta yeni uzuvlarım olacaktı. Bütün gözlerin bazen dik, bazen kaçak üzerimde gezinmelerine şahit olacaktım şaşkınlıkla. Hatta evlerde bu yeni uzuvlarım sofralara yemek olarak konulacak; pişmiş ya da çiğ fark etmeden çiğnenecek, boğazlarında takılmasın diye soğuk sularla mideye indirilmeye çalışılacak, herkes birbirine bu uzuvlar bizlere dokunmasın diye uyarılarda bulunacaktı... Böylece perdeler kapatılacak, beni görünce yollar değiştirilecek, bebeklere başkası can verecek, mahallede kimse ölmeyecek ve mutlak, kıpırtısız, sessiz yağın kar taneleri gibi huzur sağlanmış olacaktı.

Kadınlar- hele kadınlar- sessiz soluklarını artık iyice tutacak, kan kusmalarını daha gizli saklı yapıp, kızılçık şerbetleriyle midelerini doldurduklarını söyleyecekler, adamlar bıyıklarını düzeltirken, kızını da dövdüğüne, dizlerini ovalayarak şükredecekler, kolun kırılıp ta yenin içinde kalmasını son nefeslerine kadar haklı bulacaklardı. Kadınlar; beni hem kendilerinden hem de adamlardan kaçıracaklar, adamlar da gene beni hem kendilerinden hem de karılarından kaçıracaklar, selamı sabahı kesmeyi Allah'ın emri sayacaklardı. Radyo şöyle anons edecek sanki: “Dikkat dikkat Han kasabasında adı konulamayan bir salgın var, önleminizi alın... sakın ha aynı ortamlarda- o kimse; yani bildiğimiz o kimseyle- temasta bulunmayın” denilecekti.

Muhtar kafasını kaşıyıp “Hele yaklaştırsın sandalyeleri ağalar. Bu kasabada garip şeyler oluyor” Sesi tıslar gibi, gözleri de yarı korku yarı kibirle kıvılcımlar saçarak ağaları zehirleyecekti.

“Kasaba bereketsiz kaldı, karılarımız kızlarımız bi değışti mi ne?”

“....”

“Nişanlar atılıyor, sözler bozuluyor... karıların dilleri dışarda çok... Hele bir deyin bakaam... bu karı zehirliyor mu bunları ne... Tezden evinizde barkınızda tedbir alın derim, yoksa evimiz barkımız tehlikede ağalar.”

Homurtular, anlaşılmayan sözler, anlaşılan sözler... orta kahvelere şeker diye atılan adam konuşmaları... sokaklara, evlere, tepelere, dağlara kadar yayılan panik haykırıışları...

Diğer kasabalardan bir doğum yahut hasta çıkar diye haber beklerken “aile içi dayanışma toplantısı” adı altında kadın erkek ayrı sıralarda oturan ahali, halen rahatlayamamış olacak ki; manalı konuşmaların arasında, bana olan bakışlarla odakta olmam yetmezmiş gibi, dedikodunun olmayacağı garantisini, seyirlik olsun diye imzayla da tescillenmek istendi.

Bu kadarı da fazla artık deyip dedi ve koduyu sahiplerine bırakıp ayrıldım bu boğucu, sahtekâr ortamdan.

Hikayem sanki yarılarda kalmış gibiydi. Kitabın ayracı bile, yarım bırakılmış sayfaya konmaya tenezzül edilmemiş, sayfa özensizce kıvrılmıştı. Atılmış bir kirli çorap, dolapta kokmuş bir yemek, yer bezi yapılacak eski fanıların görüntüleri, kokuları geldi burun deliklerime. Dölsüz, terk edilmiş, kaybetmiş-ama neyi kaybettiğini bilmeyen- yazısız, çizisiz yürüdüm sokaklarda. Geride kalanlar ise; konuşmaktan kurumuş dilleri, yorulmuş ama bıkmamış çeneleri, havada asılı duran ve istedikleri vakit yere indirdikleri birisiyle, kendi kendilerine sohbet edip durmuşlardı.

Eve hızlıca geldiğimimde nefesim sanki bana yetmiyor gibiydi. Burnundan al, ağzından ver...

Eve vardım vardım da bu neydi şimdi böyle?

Kapımın önüne bırakılmış bir paket!

İçeri girdim ve ellerim titreyerek açtım. Hıştırtısı kulaklarıma doldu.

Yün pembe zıbınla, artık kenarları kıvrılmış, sararmaya yüz tutmuş, yeni doğmuş bebeğiyle ufak bir aile resmi ve kırık bir tarak paketin içinden çıktığında, koşarak perdeyi açtım ve sürekli turlayan yandan bizim cama bakan gencecik kızı gördüm. Tam durdurmuşken artık kendimi, hafızamı yok etmeye karar vermişken, bana kendini bu paketle hatırlatmayla her şeyi tekrar başa sarmam istenmişti sanki. Belli ki rüzgâr hep sert esecekti bu kasabada, ama yumuşamasını beklemek yerine direnmek ve bu genç kadını bir dinlemek te içimden gelmiyor değildi. Göz göze geldik pencereden.

“Hadi gel” diye işaret ettim. Gözlerinin feri gitmiş olsa da kaçak kaçak etrafa bakınırken, yardım isteyen elleri inatla bana yö-neldi. Çayı hazır ettim ve onu dinlemeye başladım, o ağlamaya devam ederken.

“Ben... çok utanıyorum...nasıl desem...artık dayanmam zor...”

“Noldu...?”

“Anlatıcam abla... elinle doğurmuşsun beni, elinle de büyütsen, iyi ki sen varsın abla, kimlere anlatacağım ben bunu ... he olur mu abla ...?”

“....”

“Benim adam var ya...o beni...yani bizleri...şeyyy...”

“Devam et kızım... Senin adam?... Ne?...”

Terk etmeye karar verdiğim aklıma, tekrar burada olduğunu belli etti hemen. Açtım hafızamda yeni bir sayfa ve kaydetmeye başladım. Eskilerde yaptığım gibi...İçinde değışen, ama aslında hep aynı olan dramlara tekrar yelken açarak, dikkatle dinleme-ye başladım genç kadını.

Sevgili Sen...

Senin hikâyen dünyaya gözlerini açman ile başlar, bebekliğin, çocukluğun ve yetişkinliğin ile devam ederken bir yoldaşın olur ve kendi aileni kurarsın. Sonra bir gün karnında şiddetli bir ağrı ile aylardır derinleşmeyi unutmış uykundan uyanırsın. Soluğu doktorda alırsın. Hemen hızlıca başlarlar işlemlere. Sen ise dalarsın geçmişe. Haberi aldığın ilk gün bir bebeğimizin olacağını söylediğinde eşinin gözlerinde gördüğün ışıltıyı ve mutluluğu, karnındaki ilk kıpırtıları hissettiğindeki heyecanını, dakikalarca tekme atsın diye elin karnında beklediğini ve ona daha karnında iken söylediğin ninnileri hatırlarsın.

Ardından yıllar öncesine gidersin annenin mis gibi tarhana çorbası kokan mutfağından içeri kucağında bebeğin ile girdiğin o an gelir aklına... Sarı saçlı bez bebeğini bütün gün yanından ayırmadığını hatırlarsın ve bir de elinden düşürdüğünde canı acıdı diye uzun uzun ağladığını...

İşte o an gerçek bir ağlama sesi ile irkilip kendine geldiğinde doktorun sana battaniyeye sarılı ufacık bebeğini getirir. Şimdi o bebek senin kollarında, o senin!! Kaşıyla, gözüyle, kanıyla, canıyla o minik elleri ile ve tel tel saçları ile kısacası her hali ile o senden bir parça...

Aylarca karnında beslediğin, büyüttüğün, heyecanla ve merakla beklediğin, sağlıklı kavuşabilmek için her fedakarlığı yaptığın bebeğin şimdi dünyanın en güvenli yerinde senin kucağında...

Anne kucağında... Annesin sen artık!

Kucağındaki minik önce sana bu dünyada tüm duyguları aynı anda hissettiğin bir an yaşatır .. Sonra kendine sorarsın, mucizelerin varlığına hiç bu kadar yakından tanık olmuş muydum ve bu kadar çok inanmış mıydım diye. Ardından yavaş yavaş her zerresine bakarsın, uzun uzun incellersin. Sol yanında sonsuz bir hayranlık, koşulsuz bir sevgi ve biraz da endişe hissedersin.

Nihayet hayatına giren bu minik evinin gündemine oturmayı başarır. Düzen artık ona göre şekillenir. Her şeye pozitif baktığın bir pencere açılır dünyanda. Onun eşyaları ile oyuncakları ile renklenmiş hayata bırakırsın kendini. Her gün biraz daha büyümesine tanık olmak ve hayran olmamak mümkün değildir. İlk gülümsediği günü, ilk dişini gördüğündeki heyecanını, ilk adımlarını attığındaki düşecek mi korkunu asla unutmayacağını biliyorsundur.

Günler, aylar, yıllar geçer kucağından düşmesin diye sıkı sıkı tuttuğun o bebek elini tutup okula götürdüğün, ödevlerine destek olduğun ve okumasına tanıklık ettiğin bir çocuk olmuştur. Hala kucağına sığıyor olsa da artık bir duygu ile daha tanışmanın vakti gelmiştir, geçmişe özlem...

Hayat boyu farklı farklı duyguların izinden giden bu yolculuk seni katlanan bir sevgiyle ve koşulsuz bir fedakarlıkla donatır.

Hızla akan zamanı durdurmak ne mümkün. Artık bebeğin kucağına sığmıyordur. Büyüyüp kendi dünyasını kurmak için küçük küçük çırpınışları olan evladın şimdi buna hazırdır ve sende onun mutluluğu için olan her şeye hazırsındır.

Senin bir parçan olarak başlayan hikâye, onu kendinden parçalar dünyaya getirerek kendi hikayesini yazmaya başlatırken, sen artık sadece tüm duyguları yaşamış olmanın muhteşem gururunu hissedersin... ve geriye dönüp baktığında sadece İYİ Kİ dersin...

Bu hikâyeye tanık olan başta kendi annem olmak üzere, tüm annelere sonsuz sevgiler...

Hilâl KÖKDEMİR KALAYCI

'İYİ Kİ'LERİNİZ ÇOK OLSUN

Yaşadığımız şu hayatta nelere “iyi ki” dediğimi düşündüm bu yazıyı yazarken. O kadar çoktu ki! Aldığım nefesten şu yazıyı yazdığım bilgisayara dek birçok şey geldi aklıma. Ama ilk sevdiklerim geldi :hayatımı/ hayatlarını paylaştığım; zor ya da güzel zamanlarda yanımda olan ailem ve dostlarım. Sonra beni ben yapan bugünlere gelmemi sağlayan her şey: aldığım/alamadığım kararlar, attığım/ atamadığım adımlar yaptığım/yapmadığım seçimler, edindiğim bilgiler ve anılarım. Elde edebildiklerime odaklanıp edemediklerim için de vardır bir sebebi diyerek yaşadıklarım ve hayata küsmeyerek; geleceğe daha bir güvenle ve umutla bakabilme gücüne sahip olmaya gayret ediyorum. Sahip olduğularıma odaklanmanın ruh halimi olumlu yönde desteklediğini düşünür “iyi ki” derim “iyi ki ben olarak yaşıyorum.” Bu yazıda da o “iyi ki” dediğim şeylerin arasında olan edebiyat ve sevgiyi birleştiren bir kısa hikaye çevirisini paylaşacağım sizinle.

Hikayemiz O. Henry takma adıyla bilinen William Sydney Porter’ın çok bilinen ve sevilen Noel Hediyesi, Üç Bilgenin Hediyesi ya da Magi’nin Hediyesi başlığıyla dilimize çevrilmiş olan The Gift of Magi. Hikayenin konusunu birbirlerine aşırı derecede düşkün olan genç bir çiftin ekonomik durumlarının çok kötü olmasına karşın fedakarlıklarını ve sevgilerini göstermek için birbirlerine Noel hediyesi almaları oluşturuyor. Aldıkları hediyeler kullanışsız çıksa da ikisi de mutludurlar. Çünkü yaşananlar birbirlerine ne kadar aşık olduklarının kanıtıdır. İncil’de, Hz. İsa bebekken onu ziyarette gelen ve hediyeler getiren doğulu yıldızbilimciler ya da akil insanlar olarak tanımlanan ‘Magi’ terimini de yaptıkları fedakarlık ve karşılıksız sevgileri yüzünden hikayenin kahramanlarına layık görüyor yazarımız.

O. Henry 1862-1910 yılları arasında yaşamış olan bir Amerikalı yazar. Genç yaşta eczacılık, banka memurluğu gibi farklı işlerde çalışmış ancak bankada çalıştığı dönemde zimmetine para geçirdiği suçlamasıyla hapse girmiş. İlk öykülerini hapisshanedeyken yazmaya başlamış. Zaten bu yüzden takma isim kullandığı söyleniyor. Öykülerinde sıradan insanları ve sokaktaki hayatı konu alan yazarımızın eserlerinin en belirgin özelliği, okuyucuyu şaşırtan beklenmedik sonlarla bitmesi. Dünya edebiyatında bu tarz sonlar için “O. Henry sonu” tabiri vardır. Bu hikayede de benzer bir final söz konusu.

1990'lı yıllarda bir kurs dolayısıyla ABD'nin San Antonio kentinde bulunuyordum. Hafta sonları kurs yöneticileri çevre kentlere geziler düzenliyorlardı. Bu gezilerden biri de Teksas eyaletinin ve dolayısıyla ABD'nin en önemli üniversitelerinden birine ev sahipliği yapan Austin şehrine olmuştı. Koskocaman üniversiteyi gezdikten sonra bizi gökdelenler arasında küçücük kalmış bir müzeye de götürmüşlerdi: O. Henry'nin eşi ve çocuğuyla bir süre yaşamış oldukları eve. Bir İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencisi olarak bazı hikayelerini derslerimizde okuduğumuz yazarın bir süre yaşadığı ve eserlerini kaleme aldığı bu müze-evi bu yazı vesilesiyle yeniden hatırladım. Konuyla ilgili okuduğum kaynaklarda O. Henry'nin bu hikayenin kahramanlarından olan Della'da çok sevdiği ama erken yaşta kaybettiği eşini ve Jim'de ise kendini anlattığı yazılı. Bence de hikayenin kahramanları arasında yaşanan bu sevgi gerçek hayatta yaşanmamış olsa bu kadar güzel anlatılmazdı.

“Tutkularınızdan ve hayallerinizden vazgeçmeyin. Eğer vazgeçerseniz bedeniniz bu dünyada var olsa da yaşamınız son bulur,” diyen O. Henry de ‘iyi ki’ler listemde kendine yer bulan bir yazar. İyi ki tutkularımız ve hayallerimiz var. İyi ki edebiyat var; karşılıksız sevgiyi yaşatan Della’lar ve Jim’ler var. Sizin de keşkeleriniz yok, ‘iyi ki’leriniz çok olsun.

İsmail İĞDELi

NOEL HEDİYESİ

Bir dolar ve seksen yedi sent. Hepsini bu kadardı. Della et ve diğer yiyecekleri almak için bir sent, sonra bir sent daha ve sonra bir sent daha diyerek biriktirdiklerini bir kenara koymuştu. Üç kez saydı. Bir dolar ve seksen yedi sent. Ve ertesi gün de Noeldi.

Yapacak tek şey yatağa girip ağlamaktı. Della da öyle yaptı.

Evin hanımı yavaş yavaş kendine gelirken biz de eve şöyle bir bakabiliriz. Mobilyalı odaların haftalığı 8 dolardı. Oda hakkında anlatacak fazla bir şey yok. Aşağıdaki salonda, bir zarf bile sığmayacak kadar küçük bir posta kutusu vardı.

Elektrikli bir zil de vardı, ama çalmıyordu. Kapının yanında da bir isimlik vardı: “Bay James Dillingham Young.”

İsimlik oraya konduğunda, James Dillingham Young haftada 30 dolar kazanıyordu. Şimdilerde ise ona haftada sadece 20 dolar öderlerken, ismi olması gerekenden çok daha uzun ve önemli görünüyordu. Belki de “Bay James D. Young” olmalıydı. Ama Bay James Dillingham Young bu mobilyalı odayı kiraladığı gün, adı gerçekten çok kısaydı. Bayan James Dillingham Young kollarını sıcak bir şekilde ona dolamış ve ona “Jim” diye sarılmıştı. Kim mi? Onunla biraz önce tanıştınız: Della.

Della ağlamayı bitirdi ve yüzündeki izleri sildi. Pencerenin yanında durdu ve amaçsızca dışarı baktı. Yarın Noel’di ve Jim’e bir hediye almak için sadece 1,87 doları vardı. Aylardır elinden geldiğince para biriktirmişti ama sonuç buydu işte. Jim’in bir haftada kazandığı yirmi dolar çok para değildi. Her şey beklediğinden çok daha pahalıydı. Zaten hep böyle oluyordu. Jim’e hediye almak için sadece 1,87 doları vardı. Sevdigi Jim için. Onun için güzel bir şey planlamak için birçok saat geçirmişti. Ona layık iyi bir şey? Jim’e ait olma onuruna layık bir şey?

Odanın pencereleri arasında bir ayna vardı. Belki de kirası 8 dolarlık mobilyalı odalara yerleştirilen türden bu aynalardan görmüşsünüzdür. Çok küçük bir aynaydı. Bir insan aynı anda kendisinin sadece küçük bir kısmını görebilirdi. Ancak, kişi çok zayıfsa ve çok hızlı hareket ederse tüm bedenini görebilirdi. Oldukça zayıf olan Della bu konuda ustalaşmıştı.

Aniden pencereden uzaklaştı ve aynanın önünde durdu. Gözleri ıslık ıslık parlıyordu, ama yüzü solgundu. Hızla saçlarını aşağıya çekti ve tamamen serbest bıraktı.

James Dillingham Young ailesi, sahip oldukları iki şeyle çok gurur duyuyorlardı. Bunlardan biri Jim’in altın saatiydi. O saat bir zamanlar babasınınındı. Ve çok uzun zaman önce de babasının babasının. Diğer ise Della’nın saçlarıydı.

Eğer onların odalarının yakınında bir kraliçe yaşıyor olsaydı, Della saçlarını kraliçenin görebileceği bir yerde yıkayıp kuruturdu. Saçlarının herhangi bir kraliçenin mücevherlerinden ve sahip olduklarından daha güzel olduğunu biliyordu. Eğer aynı evde tüm zenginliğiyle bir kral yaşasaydı, Jim onunla her karşılaştığında saatini çıkarıp bakardı. Hiçbir kralın bu kadar değerli bir şeye sahip olmadığını biliyordu.

Şimdi Della’nın güzel saçları, bir şelaleden düşen kahverengimsi bir su gibi parlayarak dökülüyordu. Dizinin altına kadar uzanıyordu. Neredeyse kendi kendine bir elbise olmuş tüm vücudunu kaplıyordu.

Della telaşa ve hızla saçlarını tekrar başına topladı. Bir an durdu ve yüzünden bir iki damla gözyaşı süzülürken öylece kaldı.

Eski kahverengi mantosunu giydi. Eski kahverengi şapkasını taktı. Gözlerindeki parlak ışıqla hızla kapıdan çıktı ve aşağıya sokağa indi.

Durduğu yerde tabelada şunlar yazıyordu: “Bayan Sofronie. Her Türlü Saç Eşyası.”

Della ikinci kata tırmandı ve nefes almak için durdu. Geniş alınlı, soluk benizli soğuk bakışlı Bayan Sofronie ona baktı.

“Saçımı satın alırmısınız?” diye sordu Della.

“Saç satın alırım,” dedi Bayan Sofronie. “Şapkanı çıkar da bir bakayım.”

Kahverengimsi saçlar şelale gibi aşağı doğru dökülüyordu.

“Yirmi dolar,” dedi Bayan Sofronie, ağırlığını hissetmek için saçı kaldırırken.

“Tamam,” dedi Della.

Ve sonraki iki saat çabukça uçup gitti. Jim’e bir hediye almak için bir dükkandan diğerine girip çıktı. Sonunda buldu.

Kesinlikle Jim için yapılmıştı, başka biri için değil. Şehrin her dükkanında aramıştı ve başka hiçbirinde bir benzeri yoktu.

Çok sade yapılmış altın bir saat kösteği idi. Değeri, kaliteli ve saf malzemesinden geliyordu. Çok sade ve basit olmasına rağmen çok değerli olduğunu anlıyordunuz. Bütün güzel şeyler böyledir. Jim'in saati için biçilmiş kaftandı.

Kösteği görür görmez, onun Jim'de olması gerektiğini anlamıştı. Tıpkı onun gibiydi. Sessiz ve değerli- Jim hem de aynı sessizliğe ve değere sahipti. Yirmi bir dolar ödedi. Köstek ve seksen yedi sentle eve döndü.

Saatindeki o köstek sayesinde Jim, nerede olursa olsun saatini çıkarıp bakarak saatin kaç olduğunu öğrenebilecekti. Saati çok güzel olmasına rağmen, hiç güzel bir kösteği olmamıştı. Onu sadece kimsenin görmeyeceği zamanlarda çıkarıp bakardı.

Della eve geldiğinde, zihni biraz sakinleşti. Daha mantıklı düşünmeye başladı. Yaptığı şeyin üzücü izlerini örtmeye çalıştı. Sevgi ve cömertlik bir araya geldiğinde derin izler bırakabilir. Bu izleri örtmek asla kolay değildir sevgili dostlarım—asla kolay değil.

Kırk dakika kadar sonra kendini daha iyi hissetti. Kısa saçlarıyla bir okul çocuğu gibi görünüyordu. Aynanın karşısında uzun süre durdu.

“Bana ikinci kez bakmadan önce Jim beni öldürmezse,” dedi kendi kendine,” para için şarkı söyleyip dans eden bir kıza benzediğimi söyleyecek. Ama ne yapabilirdim ki—ah! Bir dolar seksen yedi sentle ne yapabilirdim?”

Saat yedide Jim'in yemeği hazırды. Jim asla geç kalmazdı. Della elinde saat kösteğini tutarak Jim'in her zaman girdiği kapının yanına oturdu. Sonra dış koridorda adımlarını duydu ve yüzü bir anlığına soldu. Sık sık sessizce, basit günlük şeyler hakkında küçük dualar ederdi. Ve şimdi de şöyle dedi: “Lütfen Tanrım, onun beni hala güzel bulmasını sağla.”

Kapı açıldı ve Jim içeri girdi. Çok zayıf görünüyordu ve gülümsemiyordu. Zavallı çocuk, daha yirmi iki yaşındaydı ve bakması gereken bir ailesi vardı! Yeni bir paltoya ihtiyacı vardı ve üşüyen ellerine giyecek hiçbir şeyi yoktu.

Jim kapının yanında durdu. Bir av köpeğinin avlayacağı kuşun yanında olduğu kadar sessizdi. Gözleri Della'ya garip bir şekilde bakıyordu ve gözlerinde anlayamadığı bir ifade vardı. Bu bakış Della'yı korkuttu. Bu ne öfke ne şaşkınlık ne de Della'nın hazır olduğu herhangi bir şey değildi. Sadece yüzündeki o garip ifadeyle ona bakıyordu.

Della ona doğru yürüdü. “Jim, canım,” dedi “bana öyle bakma. Saçlarımı kestirdim ve sattım. Sana bir hediye vermeden Noel'i geçiremezdim. Saçlarım tekrar uzar. Önemsiz bir şey, değil mi? Saçlarım çok hızlı uzuyor. Şimdi Noel, Jim. Mutlu olalım. Sana ne kadar güzel bir hediye aldığımı biliyorsunuz.”

“Saçlarını mı kestirdin?” diye sordu Jim yavaşça. Ne olduğunu anlamakta zorlanıyor gibiydi. Emin de değildi sanki.

“Kestirdim ve sattım,” dedi Della. “Şimdi beni böyle sevmiyor musun? Ben benim, Jim. Saçlarım olmadan da aynıyım.”

Jim odaya göz gezdirdi. “Saçlarının olmadığını mı söylüyorsun?” dedi.

“Aramana gerek yok,” dedi Della. “Satıldı, yine söylüyorum- satıldı ve gitti. Bugün Noel arifesi, oğlum. Bana iyi davran, çünkü onu senin için sattım. Belki başımdaki saç telleri bile sayılabilir,” dedi, “ama sana olan sevgimi kimse ölçemez. Yemek yiyelim mi, Jim?”

Jim Della’sına sarıldı.

Şimdi on saniyeliğine başka bir yöne bakalım. Haftada sekiz dolar mı yoksa yılda bir milyon dolar mı- aralarında ne fark var? Birileri bir şeyler söyleyebilir ama verilen her cevap yanlış olacaktır. Çok önceleri bazı bilge adamlar değerli hediyeler getirmişlerdi, ama bu onların arasında değildi. Söylemek istediğim şey yakında ortaya çıkar.

Jim, ceketinin cebinden sarılı bir şey çıkardı. Masaya fırlattı.

“Beni anlamamı istiyorum, Dell,” dedi. “Saçını kestirmen seni daha az sevmeme neden olamaz. Ama eğer şunu açarsan, içeri girdiğimde ne hissettiğimi anlayabilirsin.”

Della’nın beyaz parmakları sarılı kağıdı aldı. Önce bir sevinç çılgılığı ve arkasından gözyaşları.

Orada, Della’nın bir vitrinde gördüğü ve uzun zamandır sevdiği tarak takımı vardı. Mücevher işlemeli güzel taraklar, onun şahane saçları için mükemmeldi. Çok pahalı olduklarını biliyordu. Sahip olma umudu olmadan bakmıştı onlara. Ve şimdi bu taraklar onundu, ama saçları yoktu.

Ama onları kalbine bastırdı ve sonunda yukarı bakıp şöyle diyebilirdi: “Saçlarım çok hızlı uzuyor, Jim!”

Ve sonra ayağa fırladı ve “Ah, ah!” diye bağırdı.

Jim henüz güzel hediyesini görmemişti. Avucunda ona uzattı. Altın köstek sanki kendi sıcak ve sevgi dolu ruhuyla parlıyormuş gibi yumuşak bir şekilde ısıldıyordu.

“Mükemmel değil mi, Jim? Onu bulmak için bütün şehri aradım. Artık günde yüz kere saatine bakabileceksin. Saatini bana ver. Birlikte nasıl göründüklerini görmek istiyorum.”

Jim oturdu ve gülümsedi. “Della,” dedi, “Noel hediyelerimizi bir kenara koyalım ve bir süre saklayalım. O kadar güzeller ki şu anda onları kullanacak durumumuz yok. Sana tarak almak için saatimi sattım. Şimdi de akşam yemeğimizi yemeliyiz diye düşünüyorum.”

Bildiğiniz gibi, bilge adamlar –gerçek bilge adamlar– yeni doğan İsa’ya hediyeler getirmişlerdi. Noel hediyesi veren ilk kişiler onlardı. Bilge oldukları için, hediyeleri de şüphesiz bilgeceydi. Ve burada size bilge olmayan iki gencin hikayesini anlattım. Her biri diğerine hediye almak için sahip olduğu en değerli şeyi sattı. Ama günümüzün bilgelerine son bir söz söyleyeyim: hediye verenlerin arasında bu iki genç en bilge olanlardı. Hediye veren ve alanların arasında, onlar gibi olanlar en bilge olanlardır. Her yerde en bilge olanlar onlardır. Onlar gerçek bilgelerdir.

yazar: O. Henry Çeviren: İsmail İĞDELİ

İyi ki Varsın

Hayatın içinde bazı insanlar vardır varlıklarını her gün düşünmeyiz belki ama yokluklarını düşündüğümüzde içimizde büyük bir boşluk açılır. Annemiz, babamız, ağabeyimiz, ablamız, kardeşimiz. Kan bağıyla başlayan yıllar içinde sevgiyle, emekle ve paylaşım ile güçlenen aile bağlarımız. Bir de ailemizden olmadığı hâlde zamanla ailemizden biri olan dostlarımız vardır. Onlara baktığımızda içimizden yalnızca iki kelime geçer. İyi ki. İyi ki varsın. İyi ki hayatımdasın. İyi ki aynı yolları yürümüş, aynı sofraya oturmuş, aynı sessizliği paylaşmışız. Belki de insan ömrünün en değerli cümlelerinden biridir iyi ki varsın diyebilmek. Çünkü bu söz yalnızca sevgiyi değil güveni, sadakati, geçmiş, paylaşılmış anıları ve geleceğe dair umudu da içinde taşır.

Dağlar Gibi

Dağlarla uzun yıllar geçiren insanlar bilir dağ insana yalnızca zirveye çıkmayı öğretmez. Beklemeyi, sabretmeyi, yanında yürüyen insanın kıymetini bilmeyi de öğretir. Uzun bir dağ yolculuğunda bazen konuşmazsınız. Önünüzde uzanan patikayı takip eder, adımlarınızı birbirinizin ritmine uydurursunuz. Saatler geçer, yorulursunuz, hava değişir, rüzgâr sertleşir, yol dikleşir. İşte o zaman yanınızdaki insanın varlığı çok daha anlamlı hâle gelir. Hayat da biraz böyledir. Her gün güneşli değildir. Bazen sis çöker, bazen yolumuzu kaybeder, bazen taşıdığımız yük ağırlaşır. Böyle zamanlarda ailemizden ya da dostlarımızdan birinin omzumuzu dokunması ve sadece ben buradayım demesi, içimizdeki birçok fırtınayı susturabilir. Çünkü insan her zaman kendisine yol gösterecek birine ihtiyaç duymaz. Bazen yalnızca yanında yürüyecek birini ister. Bir ağabeyin tecrübesi, bir ablanın şefkati, bir kardeşin samimiyeti, bir dostun sessizce yanında durması. Bunların hiçbirinin maddi bir karşılığı yoktur. Bu yılların sizin davranışınızın iyi niyetinizin ve yaşam standardınızın yansımasıdır. Hayata davrandığınız gibidir bu, tarifi zor yaşaması keyiflidir.

Dostluk Bazen Aynı İpe Bağlanmaktır

Dağcılıkta aynı ipe bağlanmak büyük bir güvenin ifadesidir. Çünkü artık yalnızca kendi adımlarınızdan değil, birbirinizden de sorumlusunuzdur. Hayatta kurduğumuz gerçek dostluklar da biraz böyledir. Bazı insanlarla görünmeyen bir ipe bağlanırsınız. Araya şehirler, yıllar ve hayatın telaşı girer. Aylarca görüşemediğimiz olur. Ama yeniden karşılaştığımızda kaldığımız yerden devam ederiz. Çünkü gerçek dostluk, sürekli yan yana olmak değil ihtiyaç duyulduğunda aynı yerde buluşabilmektir. Bazen telefonun diğer ucunda duyduğumuz bir ses, bazen yıllar sonra karşılaştığımız eski bir dostun gülümsemesi bize nereden geldiğimizi hatırlatır. Hayat yolculuğunda tanıdığımız bazı insanlar zaman içinde isimlerini anılarımızın içine bırakır. Alper Kaftancıoğlu ve Ahmet Kılıç ismi de böylesi yol arkadaşlıklarının, paylaşılan zamanların ve insan hayatında iz bırakan dostlukların değerinin vücut bulmuş halidir. Çünkü sonunda geriye kalan, kaç kilometre yürüdüğümüzden çok o kilometreleri kimlerle yürüdüğümüzdür.

Eksikliği Hissedilenler

Bir de artık yanımızda olmayanlar vardır. Bir zamanlar aynı masaya oturduğumuz, birlikte güldüğümüz, dağlara çıktığımız, yollar yürüdüğümüz insanlar. Hayat devam eder ama bazı insanların yeri dolmaz. Zaman onların yokluğunu ortadan kaldırmaz yalnızca yokluklarıyla yaşamayı öğretir. Bazen bir dağın yamacında yürürken, bazen bir kamp ateşinin başında, bazen bir şarkının içinde, bazen de hiç beklemediğimiz bir anda onları hatırlarız. İkimizden şimdi burada olsaydı diye geçiririz. Belki insanın özlemi de sevgisinin başka bir biçimidir. Çünkü özlediğimiz insanları hayatımızdan bütünüyle kaybetmeyiz. Onlar söyledikleri bir sözde, öğrettikleri bir davranışta, birlikte yaşadığımız bir hatıradaki bizimle yürümeye devam ederler. Bazen bir zirvede esen rüzgârda, bazen ormanın içindeki sessizlikte yeniden karşımıza çıkarlar. O zaman anlarız ki bazı dostlukların sonu yoktur.

Doğanın Öğrettiği Huzur

Doğada insanın ihtiyaçları azalır. Bir bardak sıcak çay, kuru bir kıyafet, başımızı sokabileceğimiz bir çadır ve yanımızda güvendiğimiz birkaç insan. Şehirde büyük gördüğümüz birçok mesele dağın karşısında küçülür. Belki mutluluk da tam olarak budur. Daha fazlasına sahip olmak değil, elimizdekilerin değerini fark etmek. Bir gün batımını sevdiğimiz insanlarla seyretmek, sabah çadırın fermuarını açtığımızda dağları görmek, uzun bir yürüyüşün ardından dostlarla aynı sofraya oturmak, bir ağabeyin yıllar önce anlattığı hikâyeye yeniden gülmek, bir kardeşin omzuna dokunmak, bir dostun gözlerine bakıp hiçbir şey söylemeden anlaşılabilmek. Mutluluk bazen büyük cümlelerde değildir küçük anların içinde saklanır. Huzur da çoğu zaman sessizlikte, doğanın ritminde ve yanımızdaki insanların varlığında kendini gösterir.

Bir Gün Söylemek İçin Geç Olmasın

Hayatın ne kadar uzun olduğunu bilmiyoruz. Dağlar bunu çok açık biçimde hatırlatır. Hiçbir şey sonsuza kadar garanti değildir. Bugün yanımızda yürüyen bir insanın yarın nerede olacağını bilemeyiz. Bu yüzden sevdiğimiz insanlara sevgimizi söylemek için özel günleri beklememeliyiz. Bir ağabeyimize, bir ablamıza, bir kardeşimize ya da bir dostumuza telefon açıp yalnızca nasılsın demek bile bazen yeterlidir. Ardından iki kelime daha eklemek iyi ki. Bazı sözlerin zamanında söylenmesi gerekir. Çünkü sevgi ifade edildiğinde çoğalır ertelendiğinde ise bazen içimizde söylenmemiş bir cümle olarak kalır.

Zirveden Geriye Ne Kalır?

Yıllar sonra dönüp hayatımıza baktığımızda kaç zirveye çıktığımızı, kaç kilometre yol yürüdüğümüzü, kaç başarı kazandığımızı belki hatırlayacağız. Ama en çok insanları hatırlayacağız bizimle yürüyenleri, düştüğümüzde elimizden tutanları, sevincimize ortak olanları, sessizliğimizi anlayanları ve artık aramızda olmadıkları hâlde hatıralarıyla bizimle yaşamaya devam edenleri. Çünkü hayat tek başına çıkılan bir zirve değildir. Uzun bir dağ yolculuğudur. Kimi zaman güneşin altında, kimi zaman karın ve fırtınanın içinde yürürüz. Yol boyunca insanlar katılır bize. Bazıları kısa süre yürür ve ayrılır, bazıları yıllarca yanımızda kalır, bazıları ise fiziksel olarak yanımızdan ayrılrsa bile hatıralarıyla yolculuğumuza devam eder. Gerçek zenginlik, hayatımızın bir köşesinde iyi ki varsın diyebileceğimiz insanların bulunması ve birilerinin de bizi düşündüğünde aynı cümleyi kurabilmesidir. Ailemin, ağabeylerimizin, ablalarımızın, kardeşlerimizin ve dostlarımızın kıymetini hayattayken bilmek birlikte yürüdüğümüz yolların ve birbirimize ayırdığımız zamanın değerini unutmamak gerekir. Günün sonunda bütün tırmanışlar biter, bütün zirvelerden aşağı inilir. Ama gerçek dostlukların ve sevginin bıraktığı iz kolay kolay silinmez. Dağların sessizliğinde, rüzgârın sesinde, bir kamp ateşinin sıcaklığında ya da yıllar önce çekilmiş bir fotoğrafın içinde yaşamaya devam eder. Ve insan bazen bütün hayatını anlatmak için uzun cümlelere ihtiyaç duymaz sevdiği insanlara bakar ve yalnızca şunu söyler; İyi ki varsınız. İyi ki yollarımız kesişmiş. İyi ki aynı gökyüzünün altında, aynı dağların eteklerinde, aynı hayatın içinde birbirimize rastlamışız. Çünkü bazı insanlar hayatımıza sadece gelmezler; hayatımızın bir parçası olurlar.

Ali Şahin

07 Ağustos 2026

Yukarı Kavrun Yaylası, Çamlıhemşin, Rize, Türkiye

İnsan, Biriktirdiği ‘İyi ki’ler Kadardır

İnsan bazen dönüp geriye bakıyor ve hayatını değiştiren büyük olaylardan çok, küçük ama anlamlı durakları hatırlıyor. Ben de elli sekiz yıllık hayatıma dönüp baktığımda, beni bugün olduğum insan yapan şeylerin çoğunun “iyi ki...” diye başlayan cümleler olduğunu görüyorum.

İyi ki güzel bir mahallede büyümüşüm...

Çocukluğumu sokaklarda oynayarak geçirmişim. Düşmüşüm, dizlerim kanamış; kavga etmişim, sonra barışmışım. Gülmüşüm, ağlamışım, korkmuşum, sevinmişim. Hayatı, dört duvar arasında değil, hayatın tam içinde öğrenmişim. O mahallede yalnızca oyun oynamadım; insan olmayı da öğrendim. Mahalle bakkalı Mehmet Özdiş Amca’nın dürüstlüğü-nü, Şükrü Amca’nın yardımseverliğini, Pastacı Halil Amcanın cömertliğini, komşuların birbirine yardımını ve duyduğu güveni gördüm. Bugün hâlâ doğruluk, güven ve vefa benim için önemliyse, bunda çocukluğumun mahallesinin büyük payı vardır. Rahmetli Doğan Cüceloğlu’nun aktardığı gibi, gerçekten de bir çocuğu bir mahalle büyütüyormuş.

İyi ki kalabalık bir ailede büyümüşüm...

Tek çocuk olmadım. Kardeşlerimle aynı sofrayı paylaştım, zaman zaman tartıştım, zaman zaman birbirimize omuz olduk. Paylaşmayı, fedakârlığı, dayanışmayı öğrendim. Bugün dönüp baktığımda gönülden söylüyorum: İyi ki ablalarım varmış. İyi ki ağabeyim varmış. İyi ki kardeşlerim varmış. Ve elbette... İyi ki disiplinli bir annem, çalışkan bir babam varmış. Çocukken anlamakta zorlandığım birçok davranışın, bugün karakterimin temelini oluşturduğunu görüyorum.

İyi ki yatılı okulda okumuşum...

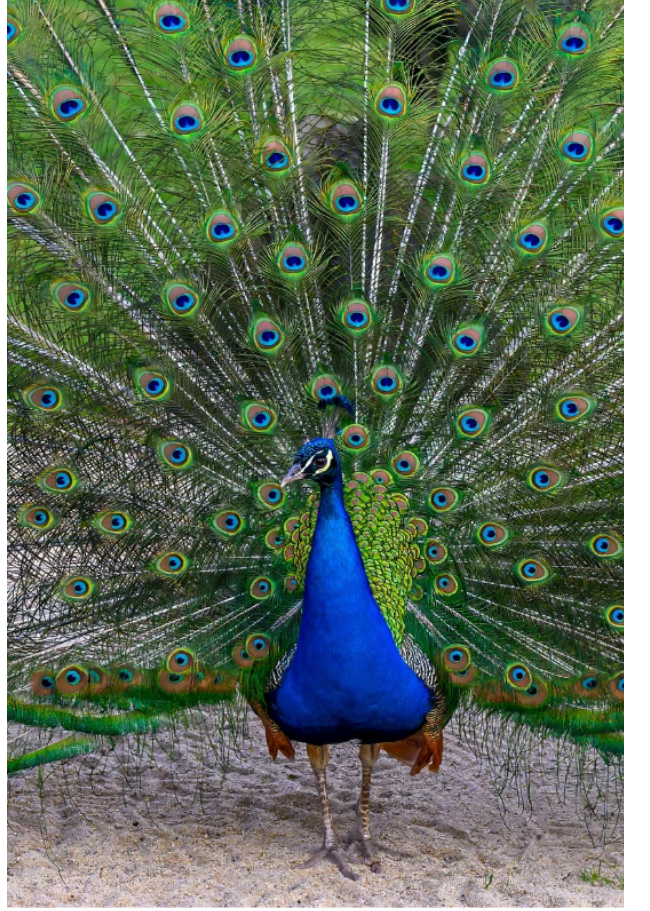
O yıllarda zaman zaman zorlansam da bugün bunun hayatımın en değerli tecrübelerinden biri olduğunu biliyorum. Mahallemden çıkıp Türkiye’nin dört bir yanından gelen arkadaşlarla aynı çatının altında yaşadım. Erzurumlu, Samsunlu, Edirneli, İzmirli, Adanalı, Hataylı, Gaziantep’li...Sadece farklı şehirlerden gelen insanları tanımadım; farklı hayatları, farklı bakış açılarını tanıdım. Bugün hâlâ görüştüğüm dostlarım varsa, bunun temeli o yıllarda atıldı. İyi ki o dostlukları kurmuşum.

İyi ki bu mesleği seçmişim...

Mesleğim bana sadece bir iş değil, bir anlam kazandırdı. İnsanlara yardım edebilmek, mağdurun ve haklının yanında durabilmek, hakkı ve hukuku korumaya çalışmak, adaletin gerçekleşmesine katkı sunabilmek bana her zaman büyük bir gurur ve huzur verdi. Hayatım boyunca gücün değil, hakkın yanında olmaya gayret ettim. Bunun için bugün de aynı duyguyla söyleyebiliyorum: İyi ki bu mesleği seçmişim.

İyi ki farklı insanlar tanıdım...

Görev yaptığım şehirlerde, yurt dışında aldığım eğitimlerde ve yaptığım yolculuklarda çok farklı kültürlerden insanlarla tanıştım. Bazıları bana benziyordu. Bazıları ise benden tamamen farklı düşünüyordu. Ama zamanla şunu öğrendim: İnsanı geliştiren, sadece kendisi gibi düşünenlerle birlikte olmak değildir. Farklılıklar, önyargıları azaltıyor; insanı daha anlayışlı, daha olgun hâle getiriyor. Dünyaya sadece bulunduğumuz yerden değil, başkalarının penceresinden de bakabilmeyi öğrendim. Bu yüzden çevremdekilere hep aynı şeyi söyledim: “Gidin, gezin, görün, gitmediğiniz yer sizin değildir, tanımadığınız insan, bilmediğiniz kültür size yeni bir pencere açacaktır.”

İyi ki ülkemi gezmişim...

Doğusunu da gördüm, batısını da...Kuzeyini de sevdim, güneyini de...Her şehir bana yeni bir hikâye, her insan yeni bir bakış açısı kazandırdı.

İyi ki hayatıma güzel insanlar girmiş...

Bazı insanlar vardır; onları tanımlamaya kelimeler yetmez. Onlar tavus kuşu misali, hatta adeta tavus kuşunun kendisidir. Asaletleriyle, zarafetleriyle, duruşlarıyla ve renkleriyle çevrelerine güzellik katan insanlar...Sağlıklı, esnek, aklı selim tarafları ve sakin, huzur veren ses tonu ile çevresine de katkı sunan, büyümelerini sağlayan, kılavuz olan, rehber olan asil insanlar. Hayatıma böyle insanlar girdi. Onlardan çok şey öğrendim. Bir insanın arkasından, sanki o duyuyormuşçasına güzel sözlerle konuşmayı; yanlış bir şey söylediğimde, o kişi yanımda olmasa bile özür dilemeyi; içimle dışımın bir olmasını, olduğum gibi görünmeyi öğrendim. Merhameti öğrendim. Bir insana kıyamamak ne demek onu öğrendim. Dostluğu öğrendim. İnsana umut vermenin ne kadar kıymetli olduğunu öğrendim. Olumlu düşünmeyi, zorluklar karşısında ayakta kalmayı, hayata güzel tarafından bakabilmeyi öğrendim. Bazen insanın hayatına giren bazı kişiler, sadece hayatına eşlik etmez; ona nasıl bir insan olması gerektiğini ve insan olmanın inceliklerini de öğretir. İyi ki onlar vardı.

Ve evet...

İyi ki beni yürüyüşle tanıştıran, yürüyüşün felsefesini tanıtan insanlar olmuş. İyi ki doğayla, ormanla tanışmışım. Bugün yürüyüş yaparken, bir ağacın gölgesinde dinlenirken ya da temiz havayı içime çekerken bunun kıymetini daha iyi anlıyorum. Hayatıma müziği ve sanatı da daha fazla katabilmeyi istedim. Belki de insanın en güzel tarafı budur; her yaşta yeni bir "iyi ki" ekleyebilme umudunu taşıması.

İyi ki baba olmuşum...

Hayat bana birçok unvan verdi. Ama zamanla anladım ki, hiçbir unvan "baba" olmanın verdiği mutluluğun ve sorumluluğun yerini tutmuyor. Baba olmak, bana sadece evlat sahibi olmayı değil; sabrı, sevgiyi, fedakârlığı ve koşulsuz sevmeyi de öğretti. Evlatlarımdan sandığımdan çok daha fazla şey öğrendim. Onların ilk adımlarına, ilk sevinçlerine, hayallerine, başarılarına ve hayat yolculuklarına tanıklık etmek, her aşamada yanlarında olabilmek bana hayatın en büyük anlamlarından birini verdi. Bugün geriye dönüp baktığımda gönül rahatlığıyla söyleyebiliyorum: İyi ki baba olmuşum. Çünkü hayatımın en kıymetli "iyi ki"lerinden biri de budur.

Son yıllarda bana yeni bir kapı daha açıldı. Yazmak...

Dostlarımla teşvikiyle başladığım yazı yolculuğu bugün beşinci yılına girdi. Her yazıda biraz daha kendimi tanıdım. Her satırda biraz daha hayatı anlamaya çalıştım. Bugün bu satırları yazabiliyorsam, bunun da bir "iyi ki"si var. İyi ki beni yazmaya inandıran insanlar olmuş. Hayat elbette sadece güzel insanlardan ibaret değil. Bazen bizi üzen, kıran, hayal kırıklığına uğratan insanlar da çıkıyor karşımıza. Ama bugün onlara da başka bir gözle bakıyorum. Belki onlar olmasaydı, iyilerin kıymetini bu kadar derinden hissedemezdim. Belki de hayat, iyi ile kötüyü birlikte göstererek insana seçme hakkı veriyor.

Bugün elli sekiz yaşındayım. Geriye baktığımda, sahip olduklarımdan çok bana değer katan insanları hatırlıyorum. Çünkü insanı asıl zenginleştiren, biriktirdiği eşyalar değil; biriktirdiği "iyi ki"lerdir. Ve şimdi sizlere aynı soruyu sormak istiyorum: Sizin hayatınızda dönüp baktığınızda "İyi ki..." dediğiniz insanlar kimler? İyi ki tanımışım dediğiniz dostlar... İyi ki öğretmenim olmuş dediğiniz insanlar... İyi ki ailem olmuş dedikleriniz...

Belki de mutluluk, bu cümleyi kurabilmektir.

"İyi ki..."

Sağlıcakla kalın, hoşça kalın.

Mehmet Ali KESKİNKILIÇ

Kapının Ardında

Eski bir kapı açılır, yeşile varır yol,
Sessizliğin içinde dile gelir her dal.
İnsan bazen dünyadan biraz uzaklaşır,
Bir avuç huzur yeter, gerisi masal.
Eşik eski, kapı yorgun, orman hâlâ genç,
Ardında bin hatıra, önünde yeni bir renk.
Geçmiş içeride kalır, umut dışarı çağırır,
Bir kapıyı açmak bazen yeniden başlamaktır.
Hayat bazen eski bir kapının eşiğinde durmaktır.
Ardında hatıralar, önünde bilinmeyen yollar var-
dır. Cesaret, kapıyı açmak. Huzur ise ötesindeki
yeşile yürüyebilmektir.

Ali Şahin

Çolaynat, Sırt Mahallesi, Çamlıhemşin, Rize
07 Ağustos 2026

Akdamar Kilisesi, Ahtamar Kilisesi, Surp Haç Kilisesi veya Kutsal Haç Katedrali / VAN

Türkiye'nin doğusunda, Van Gölü üzerindeki Akdamar Adası'nda yer alan bir kilisedir. Kudüs'ten İran'a kaçırıldıktan sonra 7. yüzyılda Van yöresine getirildiği rivayet edilen Hakiki Haç'ın bir parçasını barındırmak amacıyla Kral I. Gagik'in emriyle 915-921 yıllarında Mimar Manuel tarafından inşa edilmiştir. 20. yy.'daki Ermeni Kırımı'ndan sonra cemaatsiz kalan dini yapı bugün müze olarak hizmet vermektedir.

Rafiye ÖZTÜRK

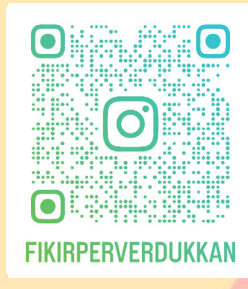
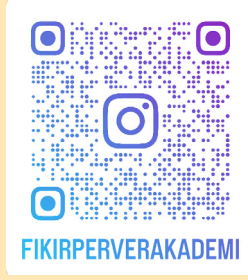

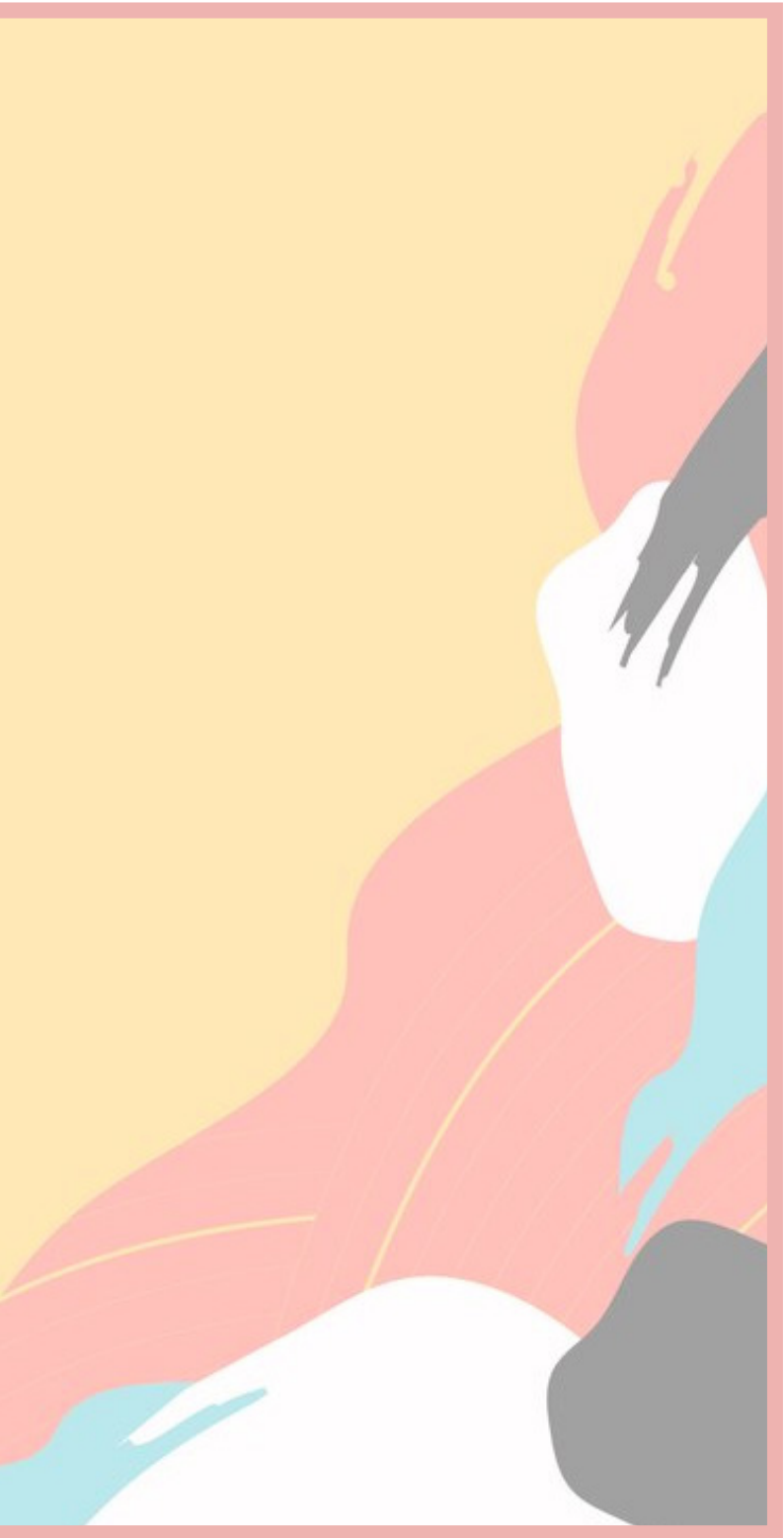
DİNAZOR KAFASI KAYASI / BALİ ADASI / ENDONEZYA

Endonezya'nın Bali adasındaki Nusa Penida'da bulunan ünlü Kelingking Plajı görülmektedir."T-Rex Uçurumu" olarak da bilinen bu bölge, dinozor kafasına benzeyen eşsiz kaya oluşumu ile tanınır. Bölge, turkuaz renkli suları ve yüksek kireçtaşı kayalıklarıyla ünlü ikonik bir turistik noktadır.

Önder KOÇ

Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip etmeyi unutmayın !

Sanat, dünyayı yansıtan bir ayna değil dünyanın onunla şekillendirildiği bir şekiçtir.

Bertolt Brecht

Yaşam, sadece birkaç uygulamaya geçirilebilir giriři bulunan bir tiyatro salonudur.

Victor Hugo

Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgürlükçü, daha bir barışçıl bakmamı sağladı.

Rutkay Aziz

Tiyatro, uygarlığı, bütün yurt sathına ulaştıran çok etkin bir sanat dalı.

Haldun Taner

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **28 okula ulaşmıştır**. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

Geleceğimiz Kitapta

@geleceğimizkitapta